

Johannes Bartholomeus (Jan) Max werd geboren op 22 mei 1904 in Arnhem. Hij was de zoon van Johannes Josephus Wilhelmus Max en Johanna Bernardina Brune. Zijn ouders trouwden op 6 februari 1902 in Amsterdam. Jan had vier zussen Helena Jacoba (1902 - 1986), Frederika Wilhelmina (1905 - 1997), Theresia Maria (1906 - 1989) en Antoinette W. (1914 - 2002) en een broer Bernardus Engelbertus (Arnhem, 5 september 1909). Hun moeder overleed in november 1940.

Op 14 maart 1928 werd in Arnhem een katholieke scoutinggroep opgericht, de Stormvogels. Het hoofdkwartier was aan de Amsterdamseweg bij één van de leden thuis. De Stormvogels groeide al snel uit tot een echte verkennersgroep. Jan Max was hopman en schipper van deze groep, met Louis M.M. Hoppener als vaandrig en J. Smulders als aalmoezenier. Naast de verkenners werd er besloten om ook met zeeverkenners te beginnen.

In 1931 ontving Jan zijn erkenning als groepsleider en oubaas van de katholieke Carolus Borromaeusgroep in Arnhem. Ook zijn zussen waren actief binnen Scouting. In mei 1932 werd Theresia Akela bij de katholieke Sint Sebastiaangroep en zus Antoinette werd welpenleidster bij de Sint Maartensgroep. Jan werd op dat moment hopman bij de Carolus Borromaeusgroep en Louis Hoppener werd stamadviseur. Jan stopt in november 1932 bij deze groep. Op 18 december 1933 wordt hij benoemd tot assistent districtscommissaris voor de Katholieke Verkenners van district Arnhem.

Op 18 December 1933.

Besproken wordt de Nationale Koempoelan, te Arnhem gehouden; de afdeling Uitgeverij van het N.H.K.

Benoemd worden: tot A.D.C.'s der Katholieke Verkenners: Mej. A. Clemens voor Welpen, District Utrecht (stad); Mej. A. Offenbergh voor Welpen, District Breda (stad); J. B. Max voor Verkenners, District Arnhem (stad); Th. Pouw voor Verkenners, District Utrecht (stad).

Toen de parochies van de verschillende katholieke kerken hun eigen naam en groep kregen, veranderden de Stormvogels (of de Carolus Borromaeusgroep) hun naam in Miguel Pro. Dit

was de naam van een katholieke Mexicaan die in 1927 als martelaar tijdens de christenvervolging in Mexico is gestorven. De groep was verbonden aan de katholieke Walburgiskerk. In 1932 deed de groep mee aan het Nationale Kamp in Wassenaar. Baden Powell bracht een bezoek aan dit kamp. Rond 1932 werd een eigen hoofdkwartier gebouwd op de Tivolielaan op het terrein van de AKU. In maart 1934 begon een welpenhorde met Akela

Antoinette Max, en Raksha C. A.W. Bolder. De opkomsten werden op de zolder van het oude badhuis op het Walburgsplein gehouden. De groep nam in 1937 deel aan de 5e Wereld Jamboree in Vogelenzang.

Op 2 april 1941 werd Scouting door de bezetter verboden, werden materialen in beslag genomen en de clubhuizen gevorderd en in veel gevallen overgedragen aan de Nationale Jeugdstorm. Om te voorkomen dat de Jeugdstorm het clubgebouw gingen gebruiken, eiste de AKU het pand terug. In de oorlog bleef de Zeestam doordraaien als roei- en zeilvereniging.

Jan Max speelde in de oorlog een rol voor onderduikers. Er is van Jan Max bekend dat hij voedselbonnen wist te bemachtigen en te verspreiden in Arnhem. De zoon van één van zijn voortrekkers vertelde: *'Toen mijn vader werd opgeroepen voor de Arbeitseinsatz in Duitsland, heeft hij zich met enkele vrienden gemeld bij Jan Max. Helaas waren de spaarzame onderduikadressen alleen bedoeld voor mensen die echt gevaar liepen'*.

Diverse scouts waren aan het begin van de oorlog en direct na de bevrijding actief in de hulpverlening. Jan was niet alleen scout, maar ook EHBO-er bij het Rode Kruis. In de buurt van Arnhem waren honderden gravers als dwangarbeiders tewerkgesteld om versperringen te maken. Jan heeft op eigen initiatief de medische verzorging op zich genomen. In het begin alleen en later met behulp van een verpleegster. De gravers werden onder primitieve omstandigheden in verschillende steenovens ondergebracht. Jan legde daarom dagelijks grote afstanden per fiets af. Zonder hem hadden de gravers totaal geen verzorging gehad. Hij ontving hiervoor van het Rode Kruis na de oorlog een Medaille van Verdienste in Zilver. In de voordracht van 10 december 1947 stond: *E.H.B.O.-lid der Arnhemsche padvindders, verzorgde op eigen initiatief de gehele medische verzorging der honderden gravers in de omstreken van Velp met gebrekkige fiets - bovenmenselijk werk*. De medaille werd op 30 augustus 1948 aan hem uitgereikt.

Na de bevrijding van Arnhem waren de scouts als eerste in de stad aanwezig om te helpen met de wederopbouw. In mei 1945 deden de verkenners onder andere dienst als koerier voor de gemeente en ziekenhuis. Zijn scouts gaven berichten door, omdat het telefoonnetwerk plat lag. Deze scouts kregen de bijnaam 'Maxinisten'. Omdat het gemeentehuis zwaar was beschadigd bij de Slag om Arnhem en de beschietingen erna, opereerde de gemeente vanuit het klooster Sacre Coeur. Hier werd ook de inzet vanuit scouts gecoördineerd en scouts kwamen er samen.

Scouting bleek populair na de oorlog. Op 16 oktober startten de welpen weer met hun opkomsten onder leiding van Akela Hoefsloot en er kwam een tweede landverkenner groep bij. De aalmoezenier van de groep, bevriend met schipper Max, was na de oorlog kapelaan Olde Loohuis van de Walburgiskerk. Pastoor was Louis Vos de Wael. Hij was in Groningen en Enschede betrokken geweest bij de Katholieke Verkenners. Of hij ook in Arnhem actief werd is niet bekend.

Jan werd districtscommissaris van de Verkenners van de Katholieke Jeugdbeweging in het district Arnhem. Hij was in 1946 de initiatiefnemer van het oprichten van de Arnhem Band.

Hij was eigenaar van de kunsthandel aan de Steenstraat en was een sociaal bewogen figuur. Jan heeft o.a. veel betekend voor het Imilda kindertehuis. Na de oorlog zaten veel mensen met een Scoutingverleden in het bestuur.

In 1955 ontving hij de Zilveren Jacobsstaf en werd in 1961 Ridder in de Orde van Oranje Nassau voor zijn werk voor Scouting.

Jan overleed in Arnhem op 30 maart 1964. De totale Miguel Pro groep en een groep watergidsen waren aanwezig bij zijn indrukwekkende begrafenis, waarbij zijn kist werd gedragen door de zeeverkeners.

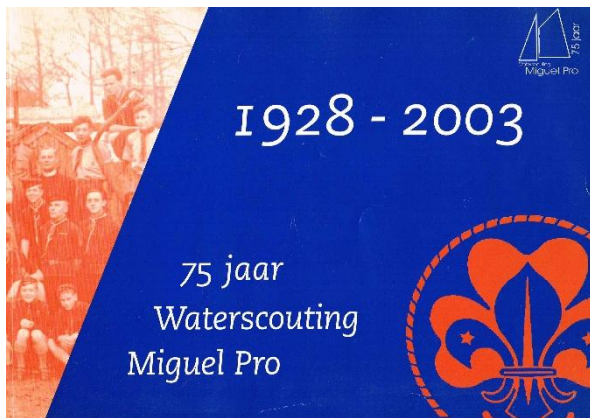

Ongeveer tegenover de ingang van het kantoor van begraafplaats Moscowa staat de grafsteen van de familie Max (1964). Het ontwerp van de grafsteen bestaat uit een kleurrijke mozaïekafbeelding, die waarschijnlijk Maria voorstelt, en de namen van de drie overledenen met het opschrift 'Schipper Jan Max'. Jan en zijn vader en moeder liggen hier begraven.

Meer informatie

[Geboorte Johannes Bartholomeus Max op 22 mei 1904 te Arnhem » Open Archieven](#)
[Huwelijk Johannes Josephus Wilhelmus Max & Johannes Bartholomeus Max & Fredrika Judith Levina van Onzen & Johanna Bernardina Brune & Bernard Engelbert Brune & Helena Jacoba van Delden op 6 februari 1902 te Amsterdam » Open Archieven](#)
[Geboorte Helena Jacoba Max op 11 december 1902 te Arnhem » Open Archieven](#)
[Geboorte Theresia Maria Max op 1 oktober 1906 te Arnhem » Open Archieven](#)
[Geboorte Frederika Wilhelmina Max op 28 mei 1905 te Arnhem » Open Archieven](#)
[Onderscheiding Johannes Bartholomeus Max \(in het jaar 1815-1993\) » Open Archieven](#)
[Geschiedenis van de Miguel Pro uitgelegd in tientallen jaren](#)
[Zilveren en Gouden Jacobsstaf - Scoutpedia.nl \(scoutwiki.org\) Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 18, 1934, no. 8, 1934 » 1934-09 - Pag. 10 | Delpher](#)
[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 15, 1931, no. 7, 1931 » 1931-07 - Pag. 4 | Delpher](#)
[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 16, 1932, no. 5, 1932 » 1932-05 - Pag. 7 | Delpher](#)
[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 16, 1932, no. 10, 1932 » 1932-11 - Pag. 13 | Delpher](#)
[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 18, 1934, no. 1, 1934 » 1934-01 - Pag. 13 | Delpher](#)
[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 18, 1934, no. 8, 1934 » 1934-09 - Pag. 10 | Delpher](#)
[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 5, 1935 » 1935-05 - Pag. 7 | Delpher](#)
[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 22, 1937, no. 7, 1937 » 1937-07 - Pag. 25 | Delpher](#)

Archief Rode Kruis

[Oud-Arnhem - Arnhem, Vraagfoto Jan Max Boekenschrijver... | Facebook](#)

[Arnhem - Begraafplaats Moscowa - - graf 281029 \(online-begraafplaatsen.nl\)](#)

[Geschiedenis van de Miguel Pro uitgelegd in tientallen jaren](#)

Boek "Dit is de Arnhem band" 1986

Groepsfoto: Het nieuwe hoofdkwartier aan de Tivolilaan in 1932

Boek: 75 jaar Waterscouting Miguel Pro 1928-2003

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.